

Problema săptămânii 97

Determinați tripletele x, y, z de numere reale distincte cu proprietatea că

$$\left\{ \frac{x-y}{y-z}, \frac{y-z}{z-x}, \frac{z-x}{x-y} \right\} = \{x, y, z\}.$$

Olimpiadă Cehia și Slovacia, 2007

Soluția 1:

Datorită simetriei circulare, putem trata numai cazurile $x < y < z$ și $x < z < y$. Toate celelalte se reduc la acestea două.

Cazul 1: dacă $x < y < z$, atunci $\frac{z-x}{x-y} < -1 < \frac{y-z}{z-x} < 0 < \frac{x-y}{y-z}$, deci sistemul revine la $z-x = x(x-y)$, $y-z = y(z-x)$, $x-y = z(y-z)$. Adunând relațiile, obținem $x^2 + 2yz - z^2 - 2xy = 0$, adică $(x-z)(x+z-2y) = 0$, de unde $x+z = 2y$. Revenind la cele trei ecuații anterioare se obține soluția $(x, y, z) = \left(-2, -\frac{1}{2}, 1\right)$.

Cazul 2: dacă $x < z < y$, atunci $\frac{x-y}{y-z} < -1 < \frac{z-x}{x-y} < 0 < \frac{y-z}{z-x}$, deci sistemul devine $x-y = x(y-z)$, $z-x = z(x-y)$, $y-z = y(z-x)$. Notând $x = a$, se obțin soluțiile $(x, y, z) = \left(a, -\frac{1}{a+1}, -\frac{a+1}{a}\right)$, cu $a \in \mathbb{R}$, $a \neq 0$ și $a \neq -1$.

Așadar soluțiile sistemului sunt:

$$\begin{aligned} & \left(a, -\frac{1}{a+1}, -\frac{a+1}{a}\right) \text{ pentru orice } a \text{ diferit de } 0 \text{ și de } -1, \\ & \left(-\frac{a+1}{a}, a, -\frac{1}{a+1}\right) \text{ pentru orice } a \text{ diferit de } 0 \text{ și de } -1, \\ & \left(-\frac{1}{a+1}, -\frac{a+1}{a}, a\right) \text{ pentru orice } a \text{ diferit de } 0 \text{ și de } -1, \\ & \left(-2, -\frac{1}{2}, 1\right), \left(1, -2, -\frac{1}{2}\right) \text{ și } \left(-\frac{1}{2}, 1, -2\right). \end{aligned}$$

Revenind la rezolvarea sistemului de mai sus, iată o cale, poate nu cea mai simplă: rescriem $x-y = x(y-z) \Leftrightarrow x-y = xy - xz \Leftrightarrow x(1+z) = y(1+x)$ și sistemul revine la $x(1+z) = y(1+x) = z(1+y) \stackrel{\text{not}}{=} k$. Atunci $1+z = \frac{k}{x}$ și $z = \frac{k}{1+y}$, de unde $\frac{k}{x} = \frac{k+1+y}{1+y}$. Înlocuind $k = y(1+x)$ și efectuând calculele se ajunge la $y+y^2+xy^2 = x^2y+x+xy$, deci la $(y-x)(y+1+xy) = 0$, de unde $y+1+xy = 0$. Notând $x = a$, obținem $y = -\frac{1}{a+1}$. Analog, $z = -\frac{1}{y+1} = -\frac{a}{a+1}$. (Sau, alternativ, se poate observa și folosi că $xyz = 1$.)

Soluția 2: Adunând 1 fiecărui element din cele două mulțimi, obținem că

$$\left\{ \frac{x-y}{y-z} + 1, \frac{y-z}{z-x} + 1, \frac{z-x}{x-y} + 1 \right\} = \{x+1, y+1, z+1\},$$

adică

$$\left\{ \frac{x-z}{y-z}, \frac{y-x}{z-x}, \frac{z-y}{x-y} \right\} = \{x+1, y+1, z+1\},$$

cu alte cuvinte

$$\left\{ -\frac{1}{x}, -\frac{1}{y}, -\frac{1}{z} \right\} = \{x+1, y+1, z+1\}.$$

De aici se tratează cazuri, ca mai sus, în funcție de câte dintre numerele x, y, z sunt pozitive.

Problem of the week no. 97

Find all pairwise distinct real numbers x, y, z such that

$$\left\{ \frac{x-y}{y-z}, \frac{y-z}{z-x}, \frac{z-x}{x-y} \right\} = \{x, y, z\}.$$

Czech and Slovak Mathematical Olympiad, third round, 2007, pb 6

English solutions can be found on AoPS.